

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Bogos Mihaela, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Just Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Bogos Mihaela și Bogos Diana privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La data de 28.01.2015, reclamantul Organizația de Microfinanțare „Just Credit” SRL, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Mihaelei Bogos și Diane Bogos, solicitând încasarea datoriei de 11326,01 dolari SUA, dobânda de întârziere în sumă de 195 dolari SUA, cât și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 04.02.2014, OM „Just Credit” SRL (în calitate de împrumutător) și Bogos Mihaela (în calitate de împrumutat), au încheiat un contract de împrumut cu nr. 04-02BM, potrivit căruia reclamantul a acordat pîrîtei M. Bogos un împrumut în sumă de 187 854,80 lei, (echivalentul sumei de 14 000 dolari SUA, potrivit cursului valutar la data respectivă) cu o dobîndă anuală în mărime de 18 % , cu termenul scadent la 04.08.2017, restituirea sumei împrumutate urmînd a fi efectuată conform graficului de achitare prevăzut la anexa nr. 1 la contractul de împrumut.

Menționează reclamantul că, pîrîții nu și-au onorat obligațiile asumate prin contract și nu au rambursat suma împrumutată în termenii stabiliți, astfel acumulînd o datorie în mărime totală de 11326,01 dolari SUA, - restanța la suma de bază împrumutată și 195 dolari SUA - dobînda aferentă. Încercările reclamantului de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fapt ce l-a determinat să se adreseze în instanța de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23 aprilie 2015, acțiunea a fost admisă integral, în sensul invocat.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 26 iunie 2015, au depus apel Bogos Mihaela și Bogos Diana, solicitînd repunerea apelului în termen, casarea hotărîrii contestate cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, apelul declarat de Bogos Mihaela și Bogos Diana a fost repus în termen.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de Bogos Mihaela și Bogos Diana.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat regulile privitor la citarea legală a părților și nu găsește temei de a casa hotărîrea primei instanțe și a remite pricina la rejudecare pentru vicii de citare, iar pîrțile - apelantele nu au prezentat probe care ar răsturna situația în fond.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 07.01.2016, Bogos Mihaela a declarat recurs prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și a hotărîrii instanței de fond din 23 aprilie 2015 trimiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță într-un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că instanța de apel a omis să constate circumstanțele de fapt ale cauzei, precum și să verifice, contrar prevederilor art. 373 CPC, raporturile juridice dintre părți. În special, a omis să verifice legătura causală dintre obiectul Contractului de antrepriză din 06.07.2012 și Contractul de împrumut din 04.02.2014 și alte contracte care erau anexate la cererea de apel

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Bogos Mihaela a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră că instanța de apel a judecat apelul cu aplicarea eronată a normelor de drept material, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, eroarea respectivă nu poate fi înlăturată de instanța de recurs.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată că, la data de 28.01.2015, Organizația de Microfinanțare „Just Credit” SRL, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Mihaelei Bogos și Diane Bogos, solicitînd încasarea datoriei de 11326,01 dolari SUA, dobînda de întîrziere în sumă de 195 dolari SUA, cît și compensarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de fond a admis integral acțiunea, soluție menținută de instanța de apel, care a respins apelul declarat de către Bogos Mihaela și Bogos Diana.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ilegală decizia instanței de apel, deoarece provine din interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel a respins cererea de apel înaintată de către Bogos Mihaela și Bogos Diana, menținînd astfel soluția instanței de fond care a admis integral cererea de chemare în judecată a OM „Just Credit” SRL privind încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și compensarea cheltuielilor de judecată, invocînd temeinicia acesteia, și netemeinicia celor invocate de apelante cu privire la judecarea pricinii în absența acestora și imposibilitatea prezentării argumentelor suplimentare la fondul cauzei prin prisma constatării citării legale a pîrților de către prima instanță.

Instanța de recurs consideră o astfel de concluzie eronată din următoarele considerente.

Conform art. 373 alin. (1-2) CPC al RM, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reține Colegiul că, în ședința de judecată din 01.12.2015, avocatul Recurenteii a solicitat instanței de apel să i se acorde un termen pentru a putea oferi argumente suplimentare întru susținerea apelului său, din care să rezulte legătura de cauzalitate dintre obiectul Contractului de antrepriză din 06.07.2012 și Contractul de împrumut din 04.02.2014 și alte contracte care erau anexate la Cererea de apel, astfel încât instanța de judecată să poată stabili obiectiv circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei.

Menționează Colegiul că, contrar solicitărilor avocatului, instanța de apel a respins solicitările apelantelor și a adoptat decizia din 01 decembrie 2015, recurată, prin care s-a respins apelul și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23.04.2015.

Astfel, conchide Colegiul că, reieșind din conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, instanța de apel a omis să constate circumstanțele de fapt ale cauzei, precum și să verifice, contrar prevederilor art. 373 CPC, raporturile juridice dintre părți și alte circumstanțe ale cauzei, așa după cum sunt prezentate acestea în recurs. În special, instanța de apel a omis să verifice legătura cauzală dintre obiectul Contractului de antrepriză din 06.07.2012 și Contractul de împrumut din 04.02.2014 și alte contracte care erau anexate la cererea de apel.

Or, stabilește Colegiul că, examinarea legăturii cauzale dintre aceste contracte este un element semnificativ și important pentru stabilirea obiectivă a circumstanțelor de fapt.

Prin urmare, indică Colegiul că, demersul apelantelor de a li se acorda un termen suplimentar pentru prezentarea argumentelor cu privire la fondul cauzei era justificat și necesar pentru stabilirea adevărului obiectiv. Mai mult, în acest sens era necesară și prezentarea unui înscris cu titlu de probă emis de către Comisia Națională a Pieței Financiare, ca autoritate publică autorizată să monitorizeze legalitatea activității Organizațiilor de microfinanțare.

Astfel, conchide Colegiul că, prin neacordarea unui termen solicitat de către apelante, necesar pentru a prezenta suplimentar instanței de apel panorama integră a cauzei privind complexitatea și legalitatea raportului juridic dintre părți, instanța de judecată a fost în imposibilitate să poată determina obiectiv circumstanțele de fapt și natura raportului juridic.

Totodată, Colegiul reține și argumentul din recurs, potrivit căruia, prin faptul că apelantelor și reprezentantului acestora nu li s-a oferit la cerere un termen pentru a prezenta explicațiile relevante ale cauzei date, acestora li s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6.1 din Convenția Europeană.

Din aceste considerente, Colegiul consideră necesar ca cererea de chemare în judecată a OM „Just Credit” SRL împotriva lui Bogos Mihaela și Bogos Diana privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, să fie rejudecată din nou de instanța de apel.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că soluția instanței de apel este ilegală.

Respectiv, Colegiul constată că, instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei în complexitatea sa, deoarece a considerat că raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, în absența pîrîtelor, sunt juste, iar în apel nu a dispus examinarea circumstanțelor care nu au fost stabilite de prima instanță, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, și nu a acordat posibilitatea prezentării suplimentare a acestora în instanță de apel de către participanții la proces.

Avînd în vedere cele constatate, întru garantarea tuturor drepturilor procesuale în mod egal tuturor participanților la proces, drept garantat prin prevederile art. 6 CEDO, conducîndu-se de prevederile art. 432 alin. (2) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constatînd o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, a conchis admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărîre legală și întemeiată.

Ținînd cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de către Bogos Mihaela.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Microfinanțare „Just Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Bogos Mihaela și Bogos Diana privind încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere și cauza se remite la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea